

MŪSŲ LIETUVA

NR. 18 (1603) – SEMANÁRIO – 1979 M. GEGUŽĖ – MAIO 10 D. - 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

Laisvieji lietuviai pavergtoje tėvynėje

Šis rašinys paimtas iš pagrindžio laikraščio "Aušrelė",
išleisto 1978 m. vasario 16 d. okupuotoje Lietuvoje

Ar tai ne naujas paradoksas mūsų prieštarigame ir keistame pasaulyje, kur baramasi, vaidijamasi ir net žudomasi dėl menkiausių dalykų, bet vengiama kovoti už pačias didžiausias žmogiškas vertybes: laisvę taurumą, gerį?

O vis dėlto tai ne paradoksas. Laisvų žmonių yra ne tik laisvajame pasaulyje, saugomame demokratinių konstitucijų, bet ir ten, kur betkoks laisvės troškimas slopinamas švinu, kalėjimais, psichiatrinėmis ligoninėmis. Vergas yra tik tas, kuris susitaiko su savo vergiška egzistencija, nebejaucia jį kausiančių grandinių. Kas bijo, tas nugalėtas, tas lengvai pasiduoda ekonominei ir politinei pavergėjų eksploatacijai. Save gerbiąs žmogus privalo nugalėti igimtą baimės jausmą, pakilti augščiau gamtos, įrodyti, kad yra siekimų, bangėnių už gyvenimą.

Laisvas yra kiekvienas, kuris visomis išgalėmis priešinasi pavergėjo pastangoms jį nudieivinti, nužmoginti, nutautinti. Ši taisyklė tinka ir ištisoms tautoms. Kiekviena tauta, kovojanti su pavergimu, yra laisva, nors jos teritorija ir yra okupuota. Praradusi išorinę laisvę, ji išsaugoja vidinę, dvasinę. Lietuvių tautos pastarųjų dešimtmečių (nekalbant apie visą laikotarpį nuo valstybinio savarakiškumo praradimo) istorija tai įtikinamai parodė.

Po žiauriai numalšinto 1863 m. sukilimo kelis dešimtmečius nebuvo aktyvesnio tautos pasipriešinimo. Bet švito "Aušra", "Varpas", skelbdami dvasinį lietuvių tautos atgimimą. 1944 m. sukilimas, trukęs 10 metų, buvo numalšintas dar žiauriau. Atrodė, kad teks laukti kelis dešimtmečius, kol subręs naujos pasipriešinimo jėgos. Tačiau dar nenutilus partizanų

šūviams, 1956 metų Vėlinių vakarą Kauno miesto kapinėse iškilo trispalvė. Studentai, inteligentai, iš Rusijos konclagerių sugrižę kaliniai su ašaromis akyse traukė Lietuvos himną, giedojo: "Marija, Marija, palengyink vergiją...". Skambėjo šūkiškai: "Laisvę Lietuvai", "Lauk rusiškuosius okupantus!" Lėkė akmenys į čekistus. Vilniuje tą patį vakarą iš Rusų kapinių išsiliejęs jaunimas, dainuodamas patriotines dainas, užtvindė gatves, keletui valandų sustabdymas eisimą.

Simtai jaunuolių, studentų, buvusių kalinių dardėjo grotuotuose pulmanuose į tuos pačius lagerius, kuriuose tebesikankino virš tūkstančio partizanų, pagrindininkų. Daug jaunimo buvo išvaryta į rekrūtus.

1970 metų rudenį Pranas ir Algirdas Brazinskai išsiveržė į Vakarus, pranešdami pasauliui apie lietuvių širdyje teberusnantį laisvės troškimą. Po mėnesio išduotas ir sužalotas Simas Kudirka priminė Vakarų pasauliui jo abejingumą pačių skelbiamiems doroviniams idealams.

1972 m. kovo mėnesį "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" pradėjo informuoti pasaulį apie tikinčiųjų ir dvasininkų persekiojimą Lietuvoje. Tų pačių metų gegužės 14 d. Kauno Dramos Teatro sodelyje, kur prieš 32 metus buvo šlykščiausiai pasityčiota iš Lietuvos valstybingumo ir nepriklausomybės, suliepsnojo Romo Kalantos kūnas. Žuvo kūnas, bet liko dvasia, kad amžinai gyventų tautoje, nuolat belstūsi į mūsų sąžinę, kurstyti laisvės troškimą.

Romas Kalanta, gimęs nelaisvėje, tapo laisvu. Jo auka išsklaidė engėjų mitą, kad jaunoji karta, pastoviai apipilama gražių žodžių ir pažadų srautu,

Sveikinimų Mamytėms!

GEGUŽĖS 13-toji

Lietuvos vyskupai 1951 metais gegužės 13 dieną paaukojo Lietuvą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai ir paskyrė 13-tąją kaip NEKALČIAUSIOS MARIJOS ŠIRDIES, LIETUVOS KARALIENĖS, ŠVENTĖ, minimą lietuvių visame pasaulyje.

Esame kviečiami atnaujinti asmeninį savo pasiaukojimą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai.

paklus prievartai ir ištirps kolonizacijos tvane, užmiršusi lietuvių tautos dvasia. Ir šiandien laisvės kovos vėliavą jau perima jaunoji karta, nors ir gimusi vergovėje, bet iš savo tėvų paveldėjusi laisvės ilgesį.

Prieš 37 metus kruvinų diktatorių sandėrio dėka Lietuva prarado nepriklausomybę. Už nedidelį mokestį iš Vakarų plėšiko ją nupirko raudonasis Rytų feodolas. Demokratinių šalių palikta likimo valiai, lietuvių tauta nenulenke galvos. Rytų tironui prireikė keleto metų, kol jis pasiekė fizinę pergalę. Dvasinės pergalės jis niekada nepasieks!

Žinodami, kad nėra kovos be aukų, tikime, kad jokia auka, ypač kraujo ir kančios, nenueis veltui, bet skatins ir įpareigos kovoti, kol "skaudūs pančiai nu-

kris ir vaikams užtekės nusiblavęs dangus".

Todėl drauge su laisvaisiais lietuviais, leidžiančiais "LKB Kroniką", "Aušrą", "Dievą ir Tėvynę", "Varpą", "Lietuvos Balsą" ir kitus pagrindinius laikraščius, metame iššūki vienintelei mūsų planetoje išlikusiai kolonijinei imperijai, prieš kurios karinę galią dreba beveik visas pasaulis. Dar kartą kreipiamės į nekomunistinio pasaulio demokratų, kurie tik deklaruoja laisvės principus, bet lieka kurti pavergtųjų tautų dejonėms.

Tegul šie puslapiai bylos apie negestantį tautos laisvės ilgesį, apie pastangas tų žmonių, kurie neįmanomiausiomis sąlygomis tęsia laisvųjų lietuvių tradicijas.

Laisvieji lietuviai

BALTARUSIJOS LIETUVIŲ NAIKINIMAS

LIETUVIŲ PRIVERSTINAS RUSINIMAS IR LIETUVYBĖS NAIKINIMAS SOVIETINĖJE BALTGUDĖJE

Dedame išties gautą iš Lietuvos, pogrindyje Vilniuje 1978 išleistą brošiūrą, kurios originalas kukliai ir santuriai pavadintas "Apie Lietuvos padėtį Baltarusijos Respublikoje".

Šitas labai įdomus ir aktualus darbas duoda pirmą syk labai išsamų vaizdą apie lietuvių persekiojimus ir rusinimą sovietinėje Baltgudijoje, jame kruopščiai surinkta daugybė faktų, įvykių, minimos vietos datos ir pavardės.

Rusai veda Lietuvos atžvilgiu labai žiaurią rusinimo, kitaip sakant nutautinimo, politiką, — ir nėra abejonės, kad tas vykdoma pagal nurodymus iš Maskvos, — nurodoma visa eilė jų pačių, sovietinių įstatymų, ir jų pačių konstitucinių teisių pažeidimų, ir vietinės valdžios sauvaiavimo.

Baltgudijoje yra visa eilė lietuviškų kaimų ir gyvenviečių, kurios čia visos pamintetos, kurie dabar yra suvaryti į kolchozus. Lietuviams draudžiama kolchozuose tarp savęs lietuviškai kalbėtis, ir jeigu kas išgirsta lietuviškai besikalbant, tai kolchozo vadovybė baudžia pinigine pabauda, — kas yra aiškus sauvaiavimas, ir eina prieš pačių sovietų išleistus įstatymus.

Lietuvių sovietinėje Baltgudijoje priskaitoma tarp 50.000 ir 60.000 — šitam darbe minimas skaičius tikrai 40.000. Bet pagal sovietų statistiką yra tikrai 6.000 žmonių.

Šitame darbe aiškiai nurodoma ir įrodoma, kad rusų tauta yra privilegijuota: jei kur nors, sovietinėje Lietuvoje atsiranda keli rusų vaikai, ir jeigu tų vaikų tėvai pageidauja, kad vaikams mokslas būtų dėstomas rusų kalba, — nesvarbu kad atsiranda tik keletas vaikų (šiam darbe nurodomos vietos ir faktai, kaip dėl 4, 5, 7 ar 9 vaikų visa mokykla pervedama į rusų kalbą Lietuvoje) — tai valdžia labai noriai Lietuvoje steigia tiems rusiukams mokyklą su rusų dėstoma kalba ir joms suvaroma daugybė lietuviukų. — Tuo tarpu sovietinėje Baltgudijoje nėra nei vienos mokyklos su lietuvių dėstoma kalba. Jei tėvai pradeda reikalauti, tai juos tardo policija ir seka įvairios bausmės.

Sovietinėje Baltgudijoje yra vietovių, kur yra apie 40 ir daugiau lietuvių vaikų, o tokioje vietoje kaip Gervečiai yra net virš 100 lietuviukų mokyklinio amžiaus, bet jiems neleidžiama steigti lietuviškos mokyklos. Bolševikų imperialistai pasiryžę juos surusinti.

Draudžiama įrašinėti lietuvišką spaudą, leidžiamą ne kur nors ten Amerikoje, bet sovietinėje Lietuvoje. Jei kas tokius laikraščius gauna — tai policija tardo, grasina ir baudžia (pasiremiant kokiu įstatymu?)

Lietuviai gali laisvai važinėti po visą Sovietų Sąjungą — bet jei aplanko lietuvių apgyventas vietas Baltgudijoje — yra traukiami policijon, tardomi, grąžinami, baudžiami ir prie jų valdžia kabinėjasi.

Prieš kokį dešimtmetį dar padėtis buvo kitiškai. Lankėsi gausios moksleivių, studentijos ir net mokslinės ekspedicijos, — bet dabar jos yra uždraustos.

Lietuvos mokslų Akademija aplanko kas met kokią vietą, — o po to pasirodo išspausdintas tomas su tyrinėjimų rezultatais. Savo laiku buvo aplankyta lietuvių apgyventa vietovė — Gervečiai sovietinėje Baltgudijoje, bet po to buvo uždrausta spausdinti atskirą tomą apie Gervečius.

Visi čia surinkti faktai neginčijamai įrodo imperialistinę, šovonistinę "didžiojo brolio" rusinimo politiką ir lietuvių tautos naikinimą. Faktai, kuriuos čia rasite, yra pirmą syk skelbiami, ir atitinka dabartinei — tai yra 1978 metais — padėčiai.

Inž. Algirdas Mošinskis

LIETUVIAI BALTARUSIJOS TSR-e

Per pastaruosius 5 metus lietuvių padėtis Baltarusijos TSR-e ne tik nepagerėjo, bet žymiai pablogėjo. Persekiojimas nesiliauja.

Po to, kai Gervečiuose 1970 m. buvo nuvykusi etnografinė ekspedicija, kultūrinis bendradarbiavimas tarp Lietuvos ir Baltarusijos TSR lietuvių yra visiškai sustabdytas.

Gervečių ekspedicijos metu surinkta daug vertingos medžiagos (dainų, pasakų, liaudies medicinos ir t.t.), ir turėjo būti išleistas leidinys, panašiai kaip išleista leidiniai apie Kernavę, Merkinę ir kitas Lietuvos vietas, kuriose vyko panašios ekspedicijos. Galutinai paaiškėjo, kad leidinys apie Gervečius nebus išleistas.

1971 m. buvo planuota etnografinė ekspedicija į Pelesą, leidimas negautas, jo nedavė Vilniaus OK.

1969 m. pavasarį į Gervėčių apylinkės kaimus buvo nuvykusi su saviveikla Kauno studentų ekskursija. Viešėta dvi dienas: dainuota, šokta, vaidinta. Tai buvo paskutinis Lietuvos besimokinančio jaunimo lietuviškos saviveiklos pasirodymas Baltarusijoje su valdžios leidimu. Kai vėliau mėginta gauti leidimas vykti pas Baltarusijos lietuvius su saviveikla, buvo atsakyta, kad toks leidimas nebus duotas, ir nėra ko prašyti. Per pastaruosius 9 metus joks saviveiklos kolektyvas su leidimu iš Lietuvos į Baltarusiją nevyko, išskyrus vieną atsitikimą, kai Kauno vyrų choras "Perkūnas" buvo apsilankęs pas Pelesos lietuvius (šis apsilankymas žemiau atskirai aprašytas).

Kadangi oficialaus leidimo praktiškai negalima gauti, tai jaunimas lankosi pas Baltarusijos lietuvius ne oficialiai su šokia tokia programa (padainuoja, pašoka, rodo skaidres ir tt.). Tokiais atvejais būna visokių netikėtumų: saviveiklininkus užklumpa milicija ir saugumas. Bet būna ir taip, kad nepastebėti viską turinčios matyti akies atlieka programą. Vietos gyventojai laukia tokių pasirodymų ir svečius mielai sutinka.

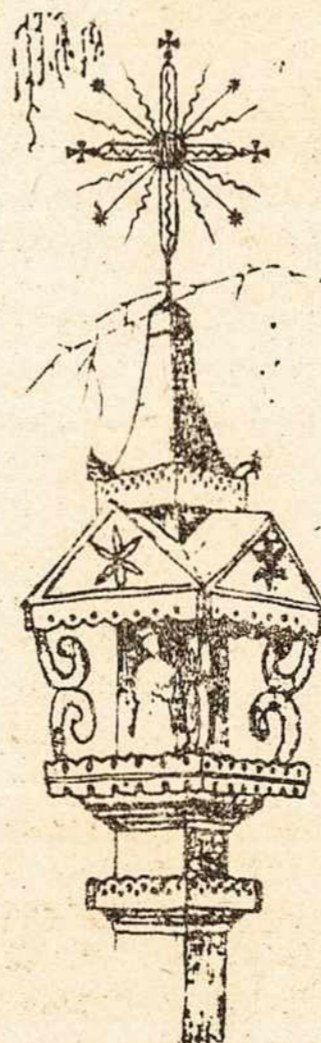
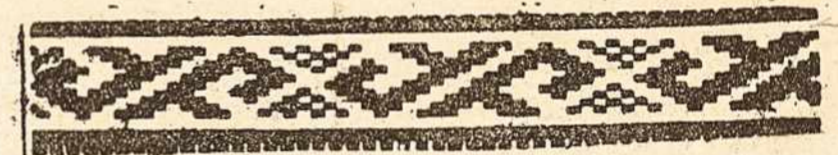
Nuo 1971 m. ekskursijoms į Baltarusiją reikia gauti leidimą. Net su lengvomis mašinomis važiuojantiems tokio leidimo reikia. Kad niekas nesakytų, jog tai viena iš priemonių, nukreiptų prieš Baltarusijos lietuvius, padaryta taip: tokio leidimo dabar reikia įvažiuoti į Kaliningrado sritį, į Latviją.

Baltarusijos TSR lietuvių jaunimas kaip anksčiau, taip ir dabar veržiasi mokyti į Lietuvą (Baltarusijoje nėra lietuviškų mokyklų). Sąlygos nelengvos ir kliūtys didelės. Vaikų nuo 7 metų tėvai nenori išleisti į Lietuvą. Dideli atstumai ir išlaidos didesnės. Be to, Lietuvoje netaip jau mielai juos priima į internatus ir bendrabučius. Palankesnė tam reikalui atmosfera buvo prieš keleris metus, kai švietimo ministru buvo M. Gedvilas. O dabar, kai vietoj drg. Gedvilo atsėdė drs. Rimkus, sąlygos pablogėjo.

Yra ir kita kliūtis. Pasimokę keleris metus rusiškoje mokykloje ir vėliau perėję į lietuvišką, mokiniai sunkiai pripranta prie dalykų, dėstomų lietuvių kalba. Gabesnieji tai pajėgia, bet silpnesnieji atsilieka mokslo. Pradėję nuo I klasės lankyti rusišką mokyklą ir baigę vidurinę, susiduria su sunkumais stodami į aukštąją mokyklą ar technikumą Lietuvoje. Jei vaikas namuose kalbėjo lietuviškai, prisitaikyti būna nesunku, bet jei vaikas namuose lietuviškai nekalbėjo, tai stojant Lietuvoje į aukštąją mokyklą ar technikumą, jam durys ne visur atviros. Tokiu atveju jis turi pasirinkti rusiškas grupes, kurios ne visoms specialybėms yra.

Nutautėjimo procesas Baltarusijos TSR lietuvių tarpe, deja, vyksta toliau. Lazdūnų, Ramaškoniu, net Apso apylinkės kai kuriuose kaimuose tėvai kalba lietuviškai, o vaikai jau nebemoka lietuvių kalbos. Taip yra mišriose tautiniu atžvilgiu šeimose; bet net ir tose šeimose, kur abu tėvai lietuviai, vaikai neretai lietuvių kalbos nebemoka... Paklausti tėvai, kodėl jie su vaikais nekalba lietuviškai, atsako, kad mokykloje būtų lengviau mokytis. Baltarusijos TSR lietuvių gyvenamose vietovėse dabar yra ne tik rusiškų, bet ir gudiškų (pradinių ir aštuonmečių) mokyklų. Bet rusiškų žymiai daugiau. Pilnos vidurinės mokyklos rusiškos (Apse, Rodūnėje, Gervėčiuose, Varenave). Aukštosios mokyklos Baltarusijos TSR-e taip pat rusiškos. Taip vaikas palengva pereina nuo gudų prie rusų kalbos. Senieji gyventojai lietuviai išmiršta, jaunimas lietuviškai nebemoka. Kurie mokosi Lietuvoje, tie ten ir apsigyvena. Taip nyksta lietuvių kalba lietuviškose žemėse. Tvirtai kol kas laikosi Gervėčių sala ir Pelesos apylinkės. Čia tėvai ir jaunimas kalba lietuviškai.

(Bus daugiau)

Dėmesio

Pranešama, kad IMIGRANTŲ ŠVENTĖ URUGVAJUIJ, iš 27 gegužės buvo perkelta į 10 birželio. Rašo p.V. Dorelis: — Vyriausiasis Urugvajaus laivyno vadas, vice-admirolas Hugo Marques, išvyko į Europą ir grįž tikrai 6 birželio. Atrodo, kad jis nori asmeniškai toje šventėje dalyvauti, todėl pasiūlė ją perkelti. Propagandos atžvilgiu, mums lietuviams jo dalyvavimas — didelis laimėjimas, nes tas sutrauks visą spaudą. Tik gaila dėl datos perkėlimo dviem savaitėm vėliau, nes tatai verčia pranešti visiems norintiems toje progą dalyvauti.

Stasys Vancevičius

A. A. DR. PETRAS MAČIULIS

Praeitų metų rugpiūčio mėnesio 20 d. Šiaurės Amerikoje mirė pirmasis Nepriklausomos Lietuvos konsulas Brazilijoje. Dr. Petras Mačiulis, sulaukęs 83 metų amžiaus. Kadangi šiais metais gegužės mėnesį sukanka 50 metų nuo steigimo Nepriklausomos Lietuvos Konsulato Brazilijoje, tai čia trumpai noriu pažymėti Dr. P. Mačiulio gyvenimo ir veiklos bruožus.

Dr. P. Mačiulis, ilgametis Nepriklausomos Lietuvos diplomatas, politikas, rašytojas ir žurnalistas buvo gimęs 1895 metais kovo 18 d. Bimbu kaime, Panemunėlio valsčiuje, Rokiškio apskrityje, Kilimo aukštaitis. Dr. P. Mačiulis gimnazijos mokslus buvo pradėjęs Šiauliuose ir baigęs Kaune tuojau po pirmojo pasaulinio karo 1919 metais.

1918 m. Vasario 16 d. Lietuvai paskelbus nepriklausomą valstybę pirmaisiais valstybinio organizavimosi metais labai trūko inteligentinių pajėgų, tai dar gimnazija bebaigdamas Dr. P. Mačiulis istojo dirbti Žemės Ūkio ministerijon kanceliarijos viršininko pareigose. Toje ministerijoje jis dirbo vos pusę metų 1919 m. pereidamas į Užsienio Reikalų Ministerijos tarnybą, kurioje išbuvo išstisus 20 metų, pakaitomis tai užsienyje, tai Nepriklausomos Lietuvos laikinoje sostinėje Kaune iki 1940 metų pirmosios Sovietų Rusijos okupacijos.

Užsieniū Reikalų Ministerijoje tarnyba pradėjo diplomatinio kurjeriu, vėliau buvo paskirtas Lietuvos Atstovybės prie Šv. Sosto Romoje Sekretorium. Po metų laiko buvo perkeltas į Lietuvos Atstovybę prie Kvirinalo (Italijos vyriausybės). 1923 metais buvo perkeltas atgal į Užsieniū Reikalų Ministerija kaip ministerijos sekretorius. 1925 m. sausio mėnesį buvo paskirtas Lietuvos Pastuntinybės Čekoslovakijoje (Pragoje) sekretorium, kur devynis mėnesius laikinai ėjo atstovo pareigas.

Tarnaudamas Romoje Lietuvos Atstovybėse prie Šv. Sosto ir Kvirinalo, toliau studijavo Romos karališkame universitete teisę, kuri baigė 1923 m. liepos 14 d. teisiu daktaro laipsniu, parašęs plačią disertaciją apie Lietuvos Žemės Reformą.

Protarpiais kai grįždavo iš užsienio į Lietuvą, šalia tiesioginių savo pareigų dėstė visuomeninius mokslus Kauno Pavasario suaugusiųjų gimnazijos ir italu kalba muzikos konservatorijoje. Nepriklausomybės laikais priklausė įvairioms kultūrinėms organizacijoms, rūpinosi socialiniais klausimais, isijungęs į Darbo Federacija ir daug rašė spaudoje įvairiais klausimais.

1929 metais Dr. P. Mačiulis buvo paskirtas pirmuoju Nepriklausomos Lietuvos Konsulu Brazilijoje, São Paulyje, kur oficialiai Konsulatas buvo atidarytas tu metų gegužės mėn. 19 dieną, rua Conselheiro Nébias gatvėje. Tose pareigose išbuvo pusšėstu metų iki 1935 m. birželio mėnesio galo, kada vėl grįžo į Lietuvą dirbti Užsieniū Reikalų Ministerijoje.

Visiems senesniosios kartos išeiviams Brazilijoje, o ypač São Paulyje, yra gerai ir plačiai žinoma konsulo Dr. P. Mačiulio veikla mūsų kolonijoje. Ypatinai tiems, kuriems teko arčiau su juo dirbti ir bendradarbiauti.

Dr. P. Mačiulio nuopelnai mūsų kolonijai yra tokie dideli ir svarbūs, kad sunku juos atžymėti trumpame laikraščio straipsnyje. Tam reikėtų išstisios knygos. Trumpais, žodžiais tariant, reikia neužginčijamai pažymėti, kad ne tik mūsų Brazilijos lietuvių kolonijoje, bet niekur kitur, ne vienas Lietuvos konsulas, per trumpą, palyginamai, pusšėstu metų laiką, nepalikio tiek daug savo veiklos nesugriaunamų paminklų.

Pirmasis Lietuvos Konsulas, atvykęs į Braziliją rado mūsų kolonija dideliame medžiaginiame skurde. Tik labai maža dalis mūsų išeivių pradėjo kiek geriau kurtis. Didžiausia dauguma sunkiai dirbo fabrikuose, kuriems teko laimė pabėgti iš kavos fazendų, kur daugeliui reikėjo gyventi ir dirbti beveik vergų sąlygose. Pirmaisiais konsulo veiklos metais Brazilija pergyvena pasauline krize, kurią labai skaudžiai juto ir mūsų išeiviai, ir jų dauguma vos galėjo užsidirbti kasdieninį duonos kąsnį. Niekam nepaslapstis, kad Brazilijos lietuvių išeivių daugumą sudarė paprasti žmonės, buvę kaimiečiai, darbininkai, atvykę čia vietos valdžios lėšomis dirbti kavos fazendose. Lietuvių inteligentų buvo tik maža saujelė, kurių tarpe radosi ir, anot konsulo Mačiulio, „svieto perėjūnu“, tai yra tokių, kurie dėl savo nešvarių darbėlių buvo pabėgę iš Lietuvos ir čia ėmėsi išnaudoti nepatyrusių mūsų tautiečių gerą valią.

Dr. P. Mačiuliui atvykus į S. Paulo ir atidarius Lietuvos Konsulatą visiems geros valios lietuviams buvo didelis džiaugsmas, bet „svieto perėjūnams“ buvo, kaip sakoma „peilis po kaklu“. Atidarius Lietuvos Konsulatą nuo pat pradžių naujas konsulas, kiek sąlygos leido, rūpinosi į vargą patekusiais mūsų tautiečiais. Jis lankė savo tautiečius dar begyvenančius ir vargstančius kavos fazendose. Užkirto kelią nelemtiems išnaudotojams ir įvairaus plauko agentams. Tad nenuostabu, kad iš pastarųjų susilaukė nešvankios reakcijos, nepagrįstų ir prasimanytų šmeižtų lietuviškoje išeivijos spaudoje bei visuomenėje. Tačiau, energingas, pilnas pasiryžimo ir pasišventimo, konsulas Mačiulis nei kiek nepabūgo blogos valios išeivių daromų priekaištų ir šmeižtų. Jis greitai sugebėjo apie save suburti daugumą mūsų tautiečių, kuriems tikrai rūpėjo lietuviybės reikalai. Visuomeniškoje veikloje pirmasis reikalas buvo lietuvišku mokyklų organizavimas. Šioje srityje jis ir pasireiškė kaip pirmas iniciatorius ir nenuilstamas darbuotojas. Pirmąją lietuvių mokyklą jis pradėjo organizuoti 1929 m. liepos mėnesį, kurios mokslas buvo pradėtas tu pačių metų rugpiūčio mėn. 5 d. 1930 m. vasario mėnesį buvo atidaryta antroji lietuvių mokykla, o kovo 1

Lietuvių dainos dr.-jos „Vilties“ choras São Paulo 1933 m. Vidury sėdi Lietuvos konsulas Dr. P. Mačiulis.

d. pradėjo veikti ir trečioji. Ketvirtoji lietuvių mokykla Vila Belos rajone pradėjo veikti 1931 m. sausio 15 d., po to kai buvo pastatyti D.L.K. Vytauto Didžiojo vardo rūmai.

Tariamieji lietuviai inteligentai prie lietuvių mokyklų organizavimo nepridėjo. Visi darbai mokyklų organizavime vyko konsului Dr. P. Mačiuliui vadovaujant ir padedant mokinių tėvams ir bendrai susipratusiems lietuviams, paprastiems darbininkams. Visoms keturioms, jo dėka, istiegtoms mokykloms buvo duoti šie vardai: Bom Retiro rajone – Vysk. M. Valančiaus vardas, Vila Anastácio rajone – Dr. J. Basanavičiaus, Mocos rajone – Dr. V. Kudirkos ir Vila Belos rajone – Vytauto Didžiojo.

Visose keturiuose mokyklose lietuvių mokinių skaičius buvo pasiekęs virš 500.

Pirmosios suorganizuotos mokyklos veikė nuomuojamose patalpose, kurios nevisur ir nevisada tiko tam reikalui. Todėl konsulo Dr. Mačiulio didžiausias rūpestis ir uždavinys buvo isigyti nuosavas patalpas. Čia kaip tik jis ir parodė savo visus genijališkus gabumus. Vila Belos rajone gavęs mokyklai padovanota sklypa kreipėsi į Lietuvos Vyriausybę prašydamas paramos nuosavų rūmų statybai. Lietuvos Vyriausybė pirma betarpiškai, o vėliau per Draugija Užsienio Lietuviam Remti parėmė ne tik Vytauto Didžiojo vardo rūmų statybą Vila Belos rajone, bet taip ir Dr. J. Basanavičiaus ir Dr. V. Kudirkos vardo rūmus Vila Anastácio ir Mocos rajonuose. Prie paskutiniųjų dviejų rūmų statybos nors ir kukliomis lėšomis bei talkos darbais prisidėjo ir vietos lietuviai, daugiausia mokinių tėvai.

Konsulas Dr. P. Mačiulis organizuodamas ir vykdydamas naujų rūmų statybą turėjo galvoje ne vien patalpas mokykloms. Nauji lietuviški pastatai turėjo tikslą taip sutalpinti lietuviškas organizacijas, sutelkti juose visą lietuvišką kultūrinę veiklą. Jam tebedirbant mūsų kolonijoje ir vėliau, išvykus į Lietuvą, lietuviški pastatai kaip tik ir tarnavo švietimo ir kultūriniam reikalams. Juose vyko iškilmingi Vasario 16-tosios dienos, Dariaus ir Girėno išeivių dienos bei kiti paminėjimai, organizacijų susirinkimai, suvažiavimai, vakarai, koncertai ir visokie kiti lietuviški pobūviai. Tiktai šiandien, lig likimo ironijos apleisti, tie pastatai jau beveik visai netarnauja tiems tikslams, kuriems jie buvo pastatyti. Vytauto Didžiojo rūmai dabartinių Liet. S-gos Aliança vadovų išnomuoti svetimtaučių dirbtuvei. Dr. V. Kudirkos rūmai paversti neskaitlingos saujalės „vadovu“ pramogai, o iš Dr. J. Basanavičiaus rūmų norima teismo keliu pašalinti iki šiol sėkmingai veikusi, Vila Anastácio lietuvių mokyklos būrelis...

Šale tiesioginiu konsulo pareigų Dr. P. Mačiulis labai daug dirbo ne vien tik lietuviško švietimo srityje, bet taip pat gyvai pasireiškė kultūrinėje ir visuomeniškoje veikloje. Jo iniciatyva 1931 m. pabaigoje buvo suorganizuota Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, kurią sudarė lietuviškos organizacijos, kaip dainos meno draugija „Viltis“ (1933 m. persiorganizavusi į Brazilijos Lietuvių Jaunimo S-ga „Viltis“), Sporto S-ga „Lituania“, Lietuvių Moterų Draugija, b-vė „Šviesa“ (leidusi savaitraštį „Lietuvis Brazilijoje“) ir visų veikiančių lietuvišku mokyklų mokinių Tėvų Komitetui. Tokiais pagrindais suorganizuota Liet. S-ga. Brazilijoje veikė iki tol, kol II-jo pasaulinio karo metu buvo iš pagrindu pakeisti jos istatai, sudarant individualių narių organizaciją.

Pagrindinis Dr. P. Mačiulio iniciatyva suorganizuotos S-gos tikslas buvo lietuviškų mokyklų išlaikymas ir juridinis jų bei jų turto globojimas. Kol dar nebuvo suorganizuota Liet. S-ga. Brazilijoje juridinio asmens pagrindais, pirmas lietuvių mokyklai padovanotas žemės sklypas Vila Belos rajone, kaip nuosavybė, buvo įrašytas Dr. P. Mačiulio vardu. Kiti du sklypai Vila Anastácio ir Mocos rajone jau buvo nupirkti Liet. S-gos Brazilijoje vardu. Dr. P. Mačiulio noras buvo ir Vytauto Didžiojo vardo mokyklai dovanotas sklypas perleisti juridiniai Liet. S-gai, kas buvo padaryta jam grįžus į Lietuvą. Tačiau šis reikalas juridiniai niekad nebuvo sutvarkytas. Gal būt daug kam įdomu kodėl? Bet čia ilga istorija ir apie tai gal prie progos teks atskirai parašyti. Taip kad Vytauto Didžiojo žemės sklypas ir rūmai Vila Beloje visą laiką egzistavo kaip Dr.

(Nukelta į 7 pusl.)

KĄ ŽINOME APIE ŠV. JURGĮ, PASAULIO SKAUTŲ GLOBĖJĄ?

Jo šventę švenčiam balandžio 23 d. Jis gimė III a. pabaigoje, Kapadocijos šalyje, kur dabar yra vidurinė Turkija. Jaunas išstojo į Romos kariuomenę, kurioje pasižymėjo savo išmintimi ir drąsa. Imperatorius Dioklecijanas (284-335) labai vertinęs kari Jurgį ir padaręs jį kariuomenėje vyresniuoju, tribunū, rengėsi pakelti į pulkininkus. Kai imperatorius sužinojo, kad jis krikščionis, jį vertė atsižadėti Kristaus. Jurgis pasiliko ištikimas savo tikėjimui ir imperatoriaus įsakymu jam buvo nukirsta galva. Jurgis mirė kankiniu 290 ar 303 m. Jo karžygiška drąsa, išvermė kentėjimuose, jo meilė Kristui žavėjo visų laikų krikščionis.

MOTINOS DIENAI

Senovės lietuviai gerai suprato motinos įtaką vaikui – tiek tautiniai, tiek šeimyniniai – bet motinos dieną, kaip tokią, nešventė. Skautai buvo pirmieji pradėję šią dieną švęsti Lietuvoj. Vėliau ši graži tradicija pasklido po mokyklas ir pagaliau buvo valstybės priimta, kaip oficiali Motinos Dienos šventė. Šią šventę tęsiame ir išėivijoje. Vieną kartą per metus, pirmąjį gegužės sekmadienį, arba antrą kaip čia Brazilijoje, susirenkame pagerbti motinas ir išreikšti joms padėką.

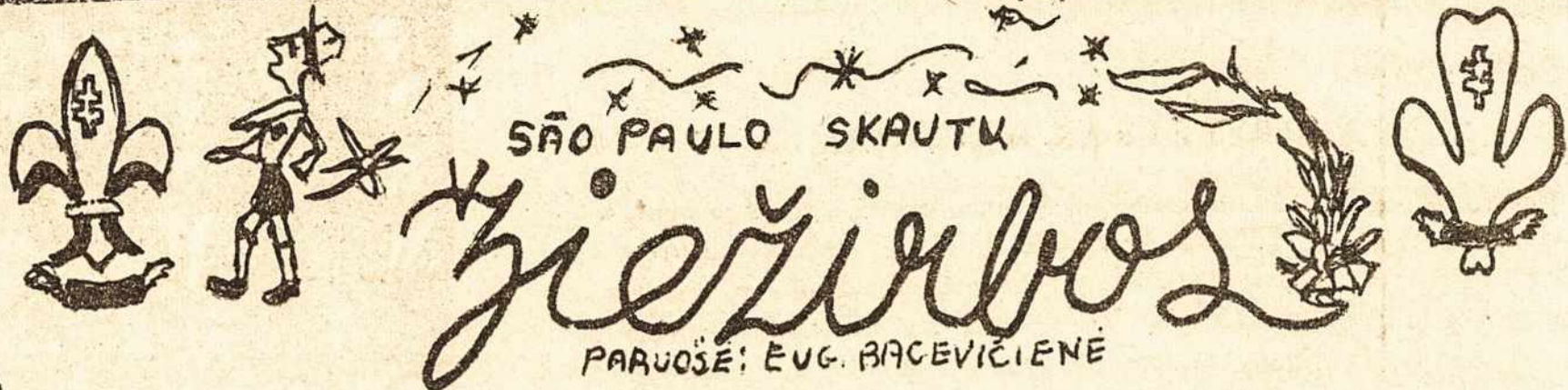
Kitai negali būti. Kiekvienas žmogus yra gimęs iš motinos. Nuo tos minutės jis patyrė, nors dažnai neįvertino, motinos pasiaukojimą. Motina, augindama vaiką ir suprasdama atsakomybę auklėjime, dažnai atsisako savo laisvalaikio ir nepriklausomybės. Reikalui esant atsisako paskutinio duonos kąsnio. Atsisako net savo vaiko meilės, kad užgarantuotų jam geresnę ateitį ir jį padarytų padoriu tautos piliečiu. Tai esame patyrę ant savo kailio. Kai buvome maži, visokių pagundų verčiami, arba tiesiog būdami kvailiukais, nusikalsdavome. Tada, iš mamos, gaudavome "beržinės košė", "karštą blyną", ir panašius skanėstus. Bet už poros minučių pajusdavome viską atleidžiančią motinos širdį, gaudavome vertingą pamokymą bei paaiškinimą.

Kiekvienas vaikas pilnai jaučia motinos autoritetą, pasiaukojimą, meilę ir paguodą. Tik mes priimame tai kaip kasdienybę. Pritingę apie tai pagalvoti, nesurandame nei laiko, nei tinkamų žodžių apibūdinti ir įvertinti motinos reikšmę. Mes tai parodome pavyzdžiais: kai norime padūkti, paišdykauti, bėgame pas tėvą; bet kai susergame, kai skauda, kai nelaimės užpuola... tada visuomet šaukiame mamos.

Motina išėivijoje turi dar didesnę užduotį: ji yra pašaukta įiebtai vaikui lietuviybės kibirkštėle. Pašaukta todėl, kad šios motinos motina perdavė jai savo kilnią kilmę, gražias tradicijas, perdavė protavimą, perdavė visa tai, kad sekantios kartos žinotų, kas jos yra ir koks jų tikslas.

Dažną mūsų niekas taip nesujaudina ir mums nesukelia tokio didelio džiaugsmo, kaip išgirstas lietuviškas žodis iš vaiko lūpų. Tai yra, daugumoje, motinos nuopelnas.

Gal nevisoms motinoms vienodai sekasi atsiekti tuos taurius tikslus, bet jos visos stengiasi. Už tai mes reiškiamo joms pagarbą.

PARUOSĖ: EUG. BACEVIČIENĖ

KADA SKAUTAS TIKRAI TAMPA SKAUTU?

Kada jis įgyvendina tai, ką jis pasižadėjo...

Mums skautybė brangi ir įdomi, bet yra žmonių, kurie jai daro priekaištus, jos nemėgsta arba net neapkenčia.

Priežasčių gali būti labai daug, išvardinkime tik kelias: niekuomet nesigilinę į skautybės esmę, jie jos nepažįsta arba klaidingai supranta; arba dar: jiems pasitaikė susitikti su skautu ar skautais, kurie neskautiškai elgėsi.

Pagal mūsų jausmą — ir jis tur būt teisingas — vandens saugas turėtų šokti į jūrą gyvybę gelbėti, nors jo darbo valandos ir būtų pasibaigusios; policininkas, nors ir civiliais drabužiais, laisvalaikio, turėtų ginti įstatymus ir padėti žmonėms; daktaras, nors ir pavargęs ir ką tik grįžęs namo, turėtų, atsiradus reikalui, tuojau vėl grįžti į darbą.

Tokiu pat būdu skautas visur ir visuomet turėtų būti skautas. Jeigu taip nėra, kiti tai pastebi, daro savo išvadas ir ne kartą kaltina ne tik patį skautą, bet ir visą sąjūdį, jo idėją ir metodus.

Norėčiau čia pakalbėti apie automobilius ir vairuotojus: ne vienas galvoja, kad važiuoti automobiliu užtenka mokėti vairuoti, tačiau, gavus leidimą, reikia dar daug patyrimo ir laiko, kol gali save laikyti geru vairuotoju. Reikia būti drausmingams, protingam, pastabiam, budriam, ramiam, mandagiam, jautriam; reikia mokėti taikytis prie automobilio ir sąlygų — žodžiu, dalykas nepaprastai sudėtingas.

Taip pat skautas, davęs įžodį, pradeda skautiškąjį žaidimą — kaip lordas Baden-Powellis vadino skautybę — ir tik įgijęs patyrimo ir persiėmęs skautybės dvasia, jis pamažu tampa tikru skautu.

Jis nebegali būti neskautiškas: jo mažai skautiškai surišti, jo papročiai skautiški, jo elgesys skautiškas. Skautybė tampa jo antra prigimtimi.

Skautybė taip paplitusi, kad sunku įsivaizduoti pasaulį be

jos. Ir Lietuvoje ji gražiai žydi. Ir įkvepdama didelę dalį jaunimo.

Buvo ir tebėra tikrų skautų, kurie gyvena tuo, ką jie įžodžio dieną pažadėjo. O.S.

São Paulo, Palangos, skautai ir skautės kovo 24-25 dienomis išvažiavo į Lituanicą, ne žaisti ar tik pasilinksinti bei panaudoti tas dienas pamąstyti apie mūsų gyvenimo tikslą.

Visų pirmiausia svarstėm apie mūsų Palangos veiklą. Kiek ir kaip kiekvienas prisideda ir kaip skautų veiklą padeda kiekvienam kasdieniniam gyvenime.

Mūsų vadovė liko labai patenkinta nes pašnekesys pasieke didelę reikšmę nes visi jį suprato, prisidėjo savo nuomonėmis, pažadėjo stengtis vis daugiau išigilinti skautybę.

Sekmadienio rytą turėjome praktiškų pamokų kurias pravedė Flavijus Bacevičius, pavyzdžiui: mazgų naudojimą, įvairius būdus kaip galima naudoti morzės abecelę.

Suskirstyti į keturias skillis galėjome Lituanicos kalnuose susikalbėti vieni toli nuo kitų morzės būdais.

Prieš pietus dainavome. Po pietų turėjome vėl pašnekesy, dabar apie rūkymą, gerimą, toksikus, vienas iš mūsų skautų, tėvas Domisius Alvarez-Belapetravičius paaiškino minėdamas kelis pavyzdžius apie jų pavojingą veikimą šių laikų jaunime.

Po to mūsų vadovė pravedė pasikalbėjimą apie mūsų religiją, apie Kristaus kančią, mirtį ir prisikėlimą. Kiekvienas galėjo pasakyti, kaip jaučia Kristaus reikalingumą savo gyvenime.

Vakare visi laimingai grįžom namo patenkinti.

Skautas Vytis

Eduardas Greičius

MŪSŪ LIETUVA

EM PORTUGUÊS NR. 6 (13)

Suplemento de
MŪSŪ LIETUVA NR. 18 (1603) 1979.V.10

Da imprensa lituana

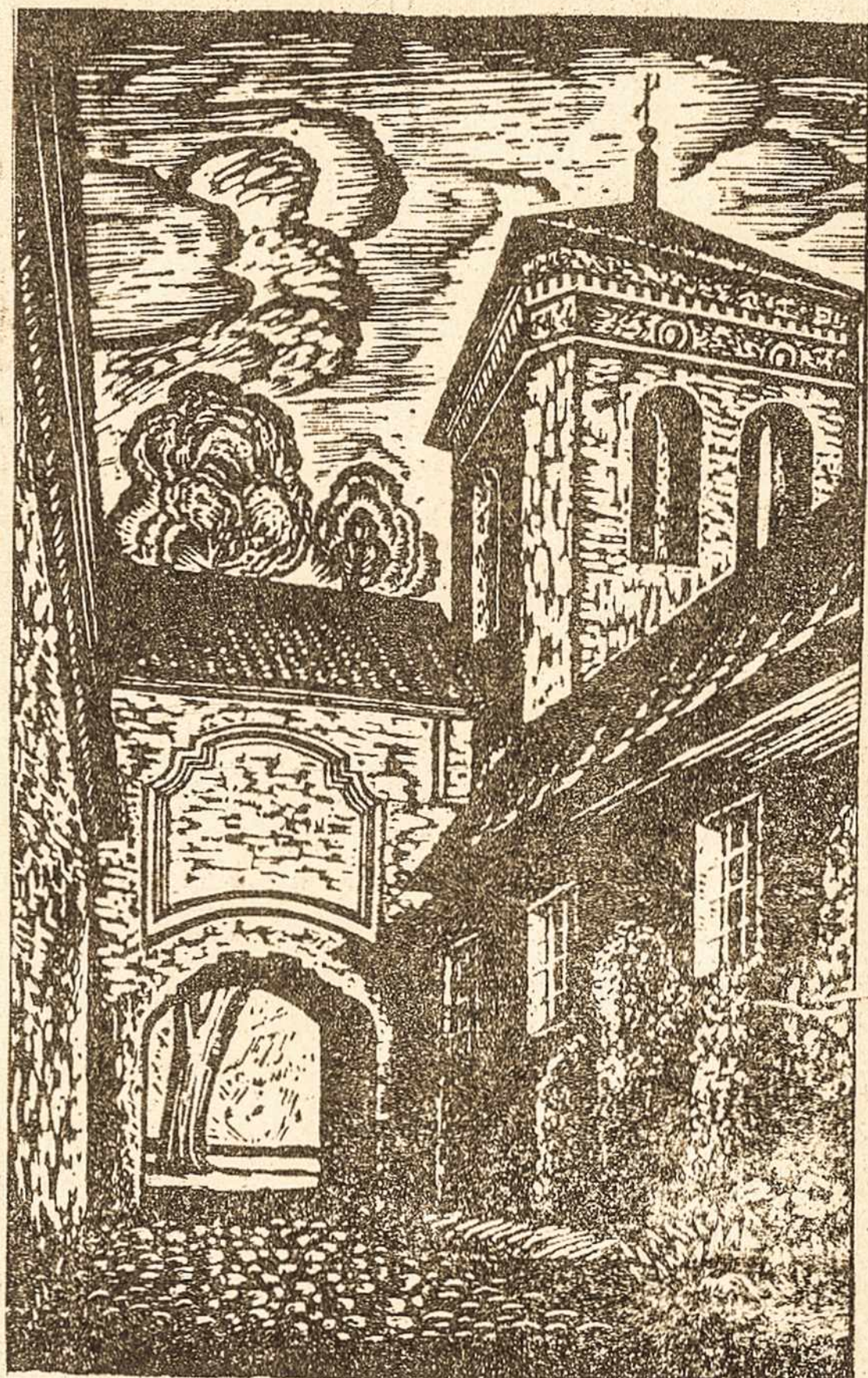
COMEMORAÇÕES DA UNIVERSIDADE DE VILNIUS

Artistas lituanos e representantes da Universidade de Vilnius reuniram-se para organizar os festejos referentes à comemoração dos 400 anos da fundação da Universidade. Para setembro próximo será aberta uma exposição artística pela qual foram contratados cerca de 60 artistas que apresentarão retratos. Também é prevista a inclusão de trabalhos de alunos dos cursos e de diplomandos do Instituto Daile (Arte). Da reunião participou também o reitor, Dr. J. Kubilius.

A Faculdade de Filologia da Universidade de Vilnius comemora este ano o seu 2º decênio, pois em 1968 a Faculdade de História e Filologia foi reestruturada em duas faculdades independentes. Das onze faculdades da Universidade, esta é uma das maiores, com mais de 1200 estudantes. Tem 13 cadeiras, onde lecionam 220 instrutores, 10 professores ou doutores, e mais de 80 docentes ou aspirantes.

Na ocasião do jubileu haverá dois concursos dos quais poderão participar linguistas e literatos. Deverão ser apresentados trabalhos sobre os seguintes temas: 1) "Eu conheço o passado e o presente da Universidade de Vilnius"; 2) "Filologia 78".

Entre os anos 1945 - 1977 esta faculdade preparou 120 monografias, 240 coleções de artigos, mais de 200 manuais ou subsídios didáticos, mais de 5.000 artigos de ciência, além de uma centena de traduções de literatura. Até este ano formaram-se 3.582 estudantes.

K. DOCKUS - VILNIUS Linoleogravura

O Reitor da Universidade, Dr. J. Kubilius, dirigiu as comemorações do jubileu na cidade de Alytus. Um grupo de cientistas deu várias conferências sobre esta importante instituição científica. No Palácio da Cultura, realizou-se um concerto de cantos e danças.

Aulas de lituano
Todos os sábados
15,00 - 16,30
Rua Inácio 621 - V. Zelina

Dr. Antanas Klimas,

O QUE DEVEMOS SABER A RESPEITO DA LINGUA LITUANA

Os lituanos e seus descendentes encontram muitas oportunidades para responderem a perguntas sobre a origem da lingua lituana, sua relação com as demais linguas (principalmente a germânica e eslava), sobre sua importância nos estudos linguísticos, etc. Expomos aqui, quinze pontos principais, os quais darão uma resposta geral às perguntas mais frequentes.

1. A lingua lituana é uma das muitas linguas indo-européias. O lituano, juntamente com o letoniano, compõem o grupo de linguas bálticas da família de idiomas europeus. Pertencem também ao grupo báltico, as seguintes linguas já extintas: prussiano, curônio (kuršiai), zemgaliano (žiemgaliai) e seloniano (sėliai). Antigamente, as linguas bálticas eram chamadas linguas dos aesti, nome que provém do escritor da antiguidade latina, Tácito (Aestiorum gentes).

II. A família indo-européia é composta de quinze grupos linguísticos:

1. A lingua tocara (extinta há muito tempo) — leste de Turquestão.
2. O grupo indo-iriano:
 - a. iraniana: pashto, lingua dos persas do Afganistão, curdos, ossetas, esquitas (extinta) e outras.
 - b. hindu: lingua hindu antiga (sânscrito), palis; linguas do norte da Índia — hindi, gujarati, bengali e muitas outras.
3. A lingua armena
4. A lingua trácia (extinta) — parte da Rumênia até Constantinopla.
5. Lingua frigia: (extinta) — noroeste da Turquia.
6. Linguas da Anatólia (extintas há muito tempo, recentemente descobertas em inscrições na Turquia e na Síria).
7. Hitita — inscrições na Turquia (extinta).
8. Grega.
9. Albana.
10. Ilírica: (extinta) — Europa central.
11. Latinas: casco-umbria, latim, italiano, espanhol, português, francês, romeno, etc.
12. As linguas celtas limitam-se atualmente à Irlanda, Gales e à península da Bretânia; porém, antigamente, estendiam-se pela Europa central e sudoeste.

13. Linguas bálticas: lituano, letoniano, a lingua extinta dos prussianos, curlandeses, zemgalianos e selonianos.

14. Linguas germânicas, islandês, norueguês, dinamarquês, sueco, alemão, inglês, holandês, frisão, etc.

15. Linguas eslavas: russo, byelorussô, ucraniano, polonês, tcheco, eslovaco, vende, búlgaro, esloveno, serbo-croata, macedônio.

Nota-se que alguns linguistas indicam outras classificações.

III. Temos que negar a teoria proposta por alguns linguistas russos, poloneses, alemães e franceses de que teria existido uma lingua primitiva comum a eslavos e bálticos. As duas linguas antigas desenvolveram-se separada e independentemente mas, sendo vizinhas, não deixaram de se influenciar mutuamente. Muitas palavras eslavas foram emprestadas do lituano apenas nos últimos séculos, o que não prova nenhum parentesco original.

IV. Há muitos aspectos comuns entre as linguas bálticas e as germânicas. Pelo que parece, bem no começo, logo após a diferenciação da lingua indo-européia primitiva, as linguas germânicas e bálticas eram bem mais próximas, ao passo que os eslavos moravam mais perto dos indo-iranianos.

V. A lingua lituana possui também muitos aspectos comuns à antiga lingua hindu (chamada sânscrito) porém, quase todos esses aspectos, ainda conservados, provém da antiga lingua primitiva indo-européia. É um erro dizer-se que o sânscrito seja quase a „mãe” da lingua lituana. O sânscrito é, num certo sentido, a „mãe” das atuais linguas do norte da Índia (hindu, urdu, bengali, etc). A lingua sânscrita é apenas uma irmã dos outros grupos de linguas indo-européias.

Podemos dizer o mesmo sobre a relação existente entre o lituano e o latim: as semelhanças são a herança da antiga lingua indo-européia comum. Sentenças tais como: "tres viri jugum trahunt" (latim) e "trys vyrai-jungą traukia" (lituano), mostram apenas o aspecto arcaico e conservador de ambas as linguas.

VI. A lingua lituana é mais ou menos parente de todos os grupos de linguas aqui indicadas. O lituano é mais próximo às linguas que guardam as formas antigas.

VII. Não sabemos de onde provém os antepassados dos indo-europeus que se fixaram na Europa, após a retirada das geleiras. Alguns arqueólogos insistem no fato dos indo-europeus terem vindo do Sul, do Mar Mediterrâneo; outros acham que eles vieram da Ásia central (e não da Índia), através das Montanhas Urais, cerca de 3000 - 4000 anos antes de Cristo. Entretanto, os linguistas, até o presente momento, não tiveram condições de esclarecer este aspecto.

VIII. Os antigos indo-europeus, em 3500 - 2500 a.C. certamente moravam entre o Mar Negro, o Mar Báltico e o Rio Reno. Daqui, espalharam-se por todos os lados e, em 1500 a.C. já tinham entrado no noroeste da Índia, Ásia Menor, etc. Aproximadamente 2500 a.C. a língua primitiva indo-européia começou a se diferenciar em várias línguas, as quais deram início à divisão linguística atual. É necessário dizer que não está provado que a primitiva língua indo-européia, mesma antes da diferenciação, fosse uniforme: já naquela época, ocorreram várias diferenças, dialetos, etc.

IX. A antiga língua báltica separou-se da primitiva língua indo-européia cerca de 2500 a.C. Naquele tempo, os bálticos ocupavam um enorme território ao lado esquerdo da Vistula até a Daugava, do Mar Báltico até o leste-sul de Moscou.

X. A primitiva língua báltica dividiu-se em dois grupos cerca de 500 - 300 a.C.; os bálticos ocidentais (prussiano e talvez kuršiai) e os bálticos orientais (lituanos, letonianos, žemgaliai, séliai).

XI. As línguas lituano e letoniano começaram a se separar em 800 - 1000 A.D. Antes de 800 A.D., os lituanos e letonianos falavam a mesma língua, apesar de existirem dialetos. (Em geral é difícil dizer quando um dialeto é apenas um dialeto e quando um dialeto passa a ser uma outra língua).

XII. Assim, contando a época dos antigos bálticos, a língua lituana "tem" cerca de 4500 anos de idade.

XIII. Mas não há dúvida de que a língua lituana seja mais arcaica ou mais antiga de todas as línguas indo-européias ainda existentes. Por muitas razões, ainda pouco conhecidas por linguistas, a língua lituana conservou muitas formas antigas, um antigo sistema de acentuação, de morfologia, fonologia e léxica. Nenhum trabalho sério, na linguística comparativa indo-européia, é possível sem o lituano.

XIV. As línguas estoniana, finlandesa e húngara não pertencem à família indo-européia. Elas são parentes da família Fino ugriana, à qual pertencem. A origem da língua basca (no norte da Espanha e sul da França) não foi esclarecida até hoje.

XV. Na Lituânia atual, sob o regime dirigido por Moscou, os dirigentes soviéticos tentam alinhar a língua lituana com a russa, introduzindo vários russicismos, palavras feitas conforme e estrutura da linguística russa e que contraria à composição da lituana, etc.

Teste seus conhecimentos e veja quanto melhorou seu lituano.

UŽPILDYTI – COMPLETAR

Kur yra Jonas? Jonas(stovykla)

Dabar aš esu..... (kavinė).

Vytas dabar maudosi(ežeras).

Onutė buvo(miestas).

Vaikai buvo(miškas).

Buvo gražus Vasario 16-tos minėjimas mūsų(salė).

Algirdas buvo.....(kaunas).

Ar tu buvai.....(Klaipėda)?

stiklas – vidro, copo Aš perku st...

Vokas – envelope aš perku .

namas – casa aš perku .

sklypas – lote tu perki .

laivas – navio Jonas perka. .

miškas – bosque Mano vyras perka

žodynas – dicionário Kas perka. ?

radijas – radio Marytė perka..

diržas – cinto Aš. diržą

plaktukas – martelo Petras.. plaktuką

Miestas – cidade. Aš dirbu mieste.

miškas – bosque. Aš dirbu

pirmas – primeiro,

antras – segundo. Aš dirbu pir.... aukš...

aukštas – andar. Petras dirba antr.... aukš.

gyventi – viver, morar. Kur tu gyveni?

Aš gyvenu (Kaunas)

fakultetas – faculdade. Aš mokiuosi fak..

Uždavinys – tarefa

Parašyk 10 sakinių su prašau.

jis - ele, ji - ela, jie - eles, jos - elas

JUOZAS GRIŠMANAUSKAS

TO LI MIEJI KVA DRA TAI

DÉDÉ GINA ŽVYRIŲ

Dédės žemė buvo ant kalno. Geriau pasakius, tarp dviejų žyviaus kalnų ir mažai nuo tų kalnų tesiskyrė. Kai vasaros užgiedrėdavo, tai visokia sėkla išdžiūdavo. Liūtimis užėjus, visas vanduo latakais nuvarvėdavo pakalnėn, vėl viršuje nieko nepalikdamos.

Grikis ir bulvė buvo mūsų šeimos pagrindinis maistas, nes tik juos tegalėjome auginti. Bet ir grikių kartais tokie smulkučiai išauga, kad vos vos juos sugraibai dalgio ašmenim, ne į juos, bet dažniau į žvirgždus atsimušdamos.

Pievos geros nebuvo. Ten, kur kalnas nuožulniau perėjo į kaimo pievas, buvo žalias lopelis, sakytum, geram šuniui persokti. Todėl šieno savo niekad neturėjome. Bendrai mums su pašaru sunkumų buvo, turėjome pirktis jo, kaip ir maisto.

Juokaudamas dédė. žiūrėdamas kartais į mus visus, kai prie stalo susėsdavome valgyti, ir sako:

– Aštuonios burnos. Kaip vanagiukai. O žemės visiems vos į nagius teuztektų. Ką aš su jumis darysiu, kai jūs užaugsite?

– Kam žemė, o kam vanduo, – atsako dédienė ir, ranka meiliai per plaukus braukdama, rodo ežero link, – va, kur mūsų duona.

Ir dédė sako: – Teisybė, motin.

Augo visi žvalūs vaikai. Dédė juoku netverdavo, kai ir pats mažiausias jo kulvirsčiuodamas, pasileisdavo kalnu karvės pakelti pakalnėn.

– Tai kur mano dešinė ranka. Mes jau greit žuvies su juo plauksim? A?, – džiaugiasi jis, mažąjį dažnai glėbin paimdamas.

Visi jų berniukai buvo stamboko sudėjimo, kaip ir dédė. Tik jų dukterys į dédienę nusidavė. Dažnai jos, kaip vištelės, kvaksėdavo, tai jom tas, tai tas. Ypač jauniausioji, bėgdama parvirs kur, tai ir verkia, kol ją ant rankų paimsi ir raminti pradėsi – Jai tik to ir reikia.

O ežeras gero šūvio nuotolyje plakdavosi prieš audrą ir mėlynavo giedroje. Mėgau aš jį. Gi vos metais už mane jaunesnis pusbrolis, dreba iš džiaugsmo, kai pamato vandenį.

– Tas tai jau prigers kada, – įspėjančiai sakydavo kaimynai. Bet, dėkui Dievui, neprigėrėme nė vienas, o tik akėjome ežerą su savo tinklu skersai ir išilgai. Ir iš žuvies valgėme duoną.

Maniau, patapsiu žveju, ir su déde galėsime gerus pinigus imti, kad būsiu pabaigęs pradžios mokyklą ir, kad visą laiką tik ežerui ir teskirsiu.

Karas sutrukdė visa. Iš žuvies nebepavyko pragyventi: bolševikams atėjus, ežeras perėjo žuvies Tresto žinion, ir švejoti tegalima buvo su jų leidimu, pristatant jiems nustatytą žuvies normą. Pradžioje dar bandėme, bet vėliau pamatėm, kad nieko neišeis. Plakies, plakies po ežerą, o išlipęs net pavalgyti užtenkamai neturi.

Vokiečiams atėjus, irgi tas pats. Taip ir išnešiojo mūsų gražius plaukus visi svetimi vėjai.

– Matai, kaip tie vėjai ištaršė mūsų tinklus, – liūdnai pasako dédė, kai tik pažvelgiame į ežero pusę.

Ir vis buvo susirūpinęs, iš kur užsidirbsime duonos, ką darysime, kaip išsiversime su tokia didele šeima. Visiems juk reikėjo ir pavalgyti ir apsirengti, jaunieji visiėjo mokyklon, tai vėl vienam sąsiuvinio, kitam pieštuko, trečiam knygos. – Mamyte, tėveli, duok. – O čia nėra iš ko.

Aš su pusbroliu pradėjau pas dédę prie Sedos talkininkauti. Jis turėjo neblogą ūkį, o pats jau ne kažin kaip žvaliai strimpdavo pasakui plūgą ar akėčias.

Net rūksta laukas, kai su spyruoklėm, arklį pasikinkęs, aplekiu. Rudenį apariu jam rugienas, pavasariais bulves vagoju. Dédė neblo-

gai mokėjo, vienąsyk miltų, kitąsyk mėsgalį kokį, tai vėl šio to. Taip ir vertėmės.

Aš ilgesnį laiką ten buvau ir pasilikęs, padėjau derlių nuimti ir sutvarkyti. Tik jau vėliau, kai frontas pradėjo artėti, susirinkome visi į namus.

– Dievegink, bijojo dédienė, atsitiktų kokia nelaimė. Ar žūtumei kur. Geriau jau, kai visi kartu, – vis sakė ji, ligi parvažiavau galuti nai nuo Sedos.

(bus daugiau)

SKAITYTOJAI RAŠO...

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VALDYBOS NARIO UŽSIENIO REIKALAMS, KESTUČIO SUŠINSKO LAIŠKAS SÃO PAULO ATEITININKAMS 1979.IV.9.

Neužilgo bus jau Kristaus prisikėlimo šventė. Visos AF valdybos vardu linkiu Jums ir visiems Pietų Amerikos ateitininkams Kristaus meilės ir ištvermės. Tegul Kristaus prisikėlimas iš numirusių sujungia mus visus arčiau vienas kito, kad galėtume kartu su Kristumi prisikelti per antrąjį Jo atėjimą.

Labai malonu girdėti žinias apie Jūsų darbus ir pratomus ateities užsiėmimus. Man ir daugeliui kitiems yra svarbu įsivaizduoti. Nukeliauti 6400 kilometrų per tokį trumpą laiką kaip paderėti. Jūs ir Jūsų talkininkai, tai yra tikrai didelis užsimojimas. Tikiuos, kad Dievas ir mes ateitininkai neužmirš Jūsų pastangų.

Paskutiniame AF Valdybos posėdyje diskutavome kandidatus kurie būtų tinkami nuvykti į Jūsų ruošiamą stovyklą. Manau, kad neužilgo galėsiu Jums pranešti kas tas asmuo bus. Jaučiu, kad praėjusių metų stovyklos pasisekimas paliko visiems valdybos nariams pozityvų nusiteikimą, nes klausymas nebuvo ar reikia ką nors pas Jus pasiūsti, bet buvo tikrai ką siūsti.

Šiuo metu Valdyba rūpinasi surasti tinkamą kandidatą perimti AF vadovavimą. Dr. Petro Kisieliaus kandidacija šiomet užsibaigia.

Dar kartą sveikinu Jus už atliktus darbus. Jūsų pasiryžimas bei darbštumas duoda mums visiems vilties ateičiai ir stiprybės toliau tęsti mūsų kuklius užsiėmimus.

Garbė Kristui.

Jūsų brolis Kristuje,

Kęstutis P. Sušinskas

A. A. DR. PETRAS MAČIULIS

P. Mačiulio nuosavybė, nors jis niekad ir tai nereiškė jokių pretenzijų ir tas turtas visada buvo globojamas ir tvarkomas Liet. S-gos Brazilijoje vadovybės. Kalbama, kad dabartiniai S-gos vadovai daro žygius, kad tas turtas, isisenėjimo teisėmis, būtų pervestas S-gos nuosavybėn. Kiek tos kalbos turi pagrindo – nežinau.

Grįžtant prie trumpos Dr. P. Mačiulio biografijos tenka pažymėti, kad jam grįžus į Lietuvą 1935 m. viduryje, teko vėl dirbti Užsienių Reikalų Ministerijoje, kur ėjo Pabaltijo, Sovietų S-gos ir Lenkijos skyrių vedėjo pareigas iki 1940 m. pirmosios Lietuvos okupacijos. Sovietų Rusijai okupavus Lietuvą jis buvo atleistas iš tarnybos 1940 m. birželio mėnesį. Dar dirbant U. R. Ministerijoje jam teko būti gyvu liudininku trijų Lietuvos kaimynų Lenkijos, Vokietijos ir Sovietų Rusijos išuliai primestu ultimatumu, kada Nepriklausoma Lietuva buvo priversta užmegzti diplomatinius santykius su Lenkija, atiduoti hitlerinei Vokietijai Klaipėdos kraštą ir Sovietų Rusijai leisti okupuoti visa kraštą. Tuos tragiškus Nepriklausomai Lietuvai įvykius Dr. P. Mačiulis labai vaizdžiai ir objektyviai aprašė savo knygoje "Trys Ultimatai", išleistoje 1962 m. Šiaurės Amerikoje.

Be Nepriklausomai Lietuvai bolševikų padarytos kruvinos skriaudos, Dr. P. Mačiuliui 1940 m. teko pergyventi trijų mėnesių laikotarpį žiauria tragedija savo šeimoje. Gegužės 31 d. be laiko mirė jo brolio dukterė studentė Vilniuje, birželio 26 d. bolševikų buvo žiauriai nužudytas jo brolis, Panevėžio ligininės gydytojas-chirurgas kartu su dviem kitais lietuviais gydytojais, o rugpiūčio 28 d. viso to nepakeldama mirė jo motina.

Nepaisant visų pakeltų ir išgyventų smūgių Dr. P. Mačiulis nepalūžo savo dvasioje. Jis ir toliau, kiek ir kur salygos leido, dirbo politinėje, kultūrinėje ir visuomeninėje srityje, rašė spaudoje ir nenuleido rankų iki pat savo mirties. 1941 m. kilus karui tarp hitlerinės Vokietijos ir stalininės Sovietų Rusijos, vokiečiams okupavus Lietuvą, jis profesoriavo Kauno universitete iki jų pasitraukimo. Prieš antrąją Sovietų Rusijos Lietuvos okupaciją jis pasitraukė į Vokietiją, kur dirbo lietuvių tremtinių tarpe iki 1949 m. kada persikėlė su šeima į Šiaurės Amerika. Šiaurės Amerikoje ji išliko sunki liga ir operacija, kurios pasekmėje nustojo vienos kojos. Ir prirakintas prie kėdės Dr. P. Mačiulis iki mirties, kiek galėjo rašė lietuvių išėivių spaudoje įvairiais politiniais, kultūriniais ir visuomeniškais klausimais. Jis savo dvasioje iki mirties liko tiesus, dinamiškas ir nepalaužiamas visada toks, kokį mes, senesniosios kartos lietuviai čia, Brazilijoje, jį pažinome ir turėjome garbės su juo bendradarbiauti.

MŪSŲ ŽINIOS

LITERATŪROS RATELIO ŽINIOS

Š. m. balandžio mėn. 28 dieną įvyko BLB Literatūros ratelio susirinkimas pp Algirdo ir Halinos Mošinskių bute. Ta proga, literatūros mėgėjai susipažino su Jono Avižiaus kūryba. Informaciją davė raš. H. Mošinskienė, o rašytojo kūrybos ištraukų skaitė Elena Oželytė ir Alf. D. Petraitis.

Įdomi staigmena buvo E. Vazgauskaitės pasirodymas. Ji domisi fotografijomis, traukia menišką nuotrauką ir rašo joms poetiškus komentarus. Šia proga ji parodė tris savo kūrinius: Geri laikai, Kilimas ir Paskutinė valanda. E. Vazgauskaitė studijuoja istorijos mokslus ir domisi menu ir poezija. Jos pirmas dalyvavimas Literatūros Ratelyje buvo visųšiltai sutiktas.

BLB Valdybos pirm. J. Tatarūnas, atvykęs susipažinti su literatūros mėgėjų rateliu, įdomiai papasakojo apie BL Bendruomenę ir jos planus. Šiais metais BL Bendruomenė ypatingo dėmesio kreipia į Jaunimo Kongreso ruošimą. Brazilijos atstovai ruošiasi ten vykti ir jiems reikalinga visokeriopa pagalba. Tam jau pradėjo veikti finansų komisija. Ruošiamasi Simo Kudirkos vizitui Brazilijoje, o š. m. birželio 24 organizuojama didelė šventė su įdomia programa Atibajos Lituanikoje. Šalia lietuvių ten dar dalyvaus ir Latvijos ir Estijos atstovai ir svečiai. Jonas Tatarūnas dar pabrėžė, kad šiandien BL Bendruomenės vardas yra svarus net ir pas valdžios organus. Čia ruošiamoje Imigrantų Olimpiadoje gali pasirodyti tikrai konsulatų pripažintos grupės, kai lietuviai priimami su BL Bendruomenės parėdymais. Bendruomenės vardas skaitomas atitinkamu konsulatui, o tai jau didelė pažanga santykiuose su kitomis imigrantų organizacijomis ir valdžios organais.

Literatūros Ratelio nariai dar pasveikino savo bendrininkę Rymantę Steponaitytę išlaikiusią valstybinius prisiekusios vertėjos lietuvių-portugalų kalbai egzaminus. R. Steponaitytės vardas dažnai matosi "Mūsų Lietuva em portugals" puslapiuose. Ten ji dažnai bendradarbiauja vertimais tiek iš lietuvių į portugalų kalbą, lygiai kaip ir iš anglų į portugalų kalbą. Dabar lietuviai Brazilijoje turės į ką kreiptis, kai bus reikalingi kokie dokumentai, jų vertimai ar kitos su lietuvių-portugalų kalba surištos paslaugos.

Tarp artimesnių darbų—projektų rašyt. Halina Mošinskienė iškėlė mintį paruošti portugalų kalba lietuvių rašytojų antologiją ir bent trumputę Lietuvos istoriją. Tai du skubūs leidiniai, ku-

rių mums čia trūksta. BLB Literatūros Ratelio nariai galėtų tuos leidinius paruošti. Finansinius sunkumus tikimasi nugalėti kreipiantis į visuomenę, turtingesnius lietuvius ar į lietuvių organizacijas; šie galėtų tuo būdu jamžinti savo vardą, kaip leidėjai.

Gegužės mėnesio 26 d. Ratelio nariai vėl rinksis mėnesiniam susirinkimui p. Aleksandro Bačelienės bute, rua Sabará, 402, apt. 122 – S. Paulo. Kaip visuomet susirinkimų pradžia 20 val. vakaro. Susirinkimuose gali dalyvauti visi, kurie tik domisi lietuvišku rašytu žodžiu. Darys atidarytos visiems. Tai ypač pabrėžtina, nes kai kurie mano, kad tai uždara grupė.

Alf. D. Petraitis

ATSVENTĖ AUKSINI MOTERYSTĖS JUBILIEJŲ Jonas ir Ona Paukščiai.

Balandžio 28-tos dienos rytą, Vila Zelinos bažnyčioje buvo atlaikytos padėkos mišios. Vėliau į namus susirinko vaikai, anūakai ir artimesni giminės.

Abudu Paukščiai visą laiką buvo ir yra gyvi mūsų kolonijos nariai. Jonas, eilę metų buvo Šv. Juozapo Vyrų Brolijos pirmininku. Ona yra L.K. Moterų Draugijos ir Maldos Apaštalavimo narė. Abudu visuomet matys lietuviškose pamaldose, o dažnai ir parengimuose. Paukščiai išaugino dvi dukteris. Vyresnioji ištekėjusi už prof. Žemaičio, gyvena São Paulyje, o jaunesnioji – Norberta, ištekėjusi už Dūdėno, gyvena "interiore". Dūdėnai verčiasi prekyba ir žemės ūkiu. Jie augina dvi dukteris ir sūnų. Vyresnioji dukra studijuoja agronomiją, o sūnus rengiasi veterinarijos studijoms.

Ona Paukštienė, kaip šeimininkė, dažnai talkininkauja lietuviškiems parengimams, o Jonas Paukštys turi stebėtinai gerą širdį. Jis lanko ligonius, nuneša jiems medaus; švenčių proga dalinasi su draugais savo paties užaugintais krienais ir gausiai užaugusiomis daržovėmis.

Linkime Jubiliatams gausios Viešpaties palaimos, daug laimingų metų, daug saulėtų, nors ir rudėnančių dienų.

D. Juozas

PADĖKA

Širdingai dėkojame prel. Pijui Ragažinskui, Kun. J. Šeškevičiui ir Tėvams Saleziečiams už mūsų pagerbimą per Mišias ir spaudoje. Dėkojame dukrelei Genovaitei už atvykimą ant jubiliejaus, o visiems vaikams, anūakams ir giminėms už sveikinimus.

Ačiū ir Šv. Juozapo Vyrų Brolijai ir visiems už sveikinimus ir prisiminimą.

Jieva ir Vincas Kutkai

Lék ir tu, paukšteli,
į JAUNIMO ŠVENTĖ

JAUNIMO ŠVENTĖS REIKALU

Jei mokame pažvelgti į gyvenimą atviromis akimis, tai nesunkiai pastebėsime, kad su kiekviena karta jaunimo lietuviškas darbas darosi vis sunkesnis.

Lietuviškai susikalbančio jaunimo skaičius mažėja, o mokantieji susikalbėti jaučia kalbos sunkumus. Tačiau nežiūrint tų visų sunkumų, kad ir netaip didelis jaunimo būrys dar vis dirba lietuviškuose baruose. Visi, kuriems rūpi lietuviška mūsų kolonijos ateitis turi šituo jaunimu rūpintis ir jį remti.

Jaunimo šventė jau nebe už kalnų. Tai yra puiki proga parodyti, kad domimės jaunimo veikla. Be to eilinė proga pamatyti mūsų jaunimo meninius pasirodymus. Matysime ateitininkų vaidintojus, "Rūtelės" šokėjus ir girdėsime jaunimo choro "Volungės" dainininkus.

Pas mus įsigalėjo toks neperdaug girtinas paprotys, kad laukiame, kol kas nors atneš pakvie-

timą į namus. O tai rengėjams jau labai didelis darbas, kurį ir prie didžiausių pastangų negalima pilnai atlikti. Kaip tu, žmogau, visus aplankysi, kaip visiems nuneši? Todėl prašome, nepalaikyti už blogą, jei pakvietimas neatkeliaus į namus. O padarykime taip, kaip daro kitų kraštų lietuviai – Pasiskaitę laikraštyje, kur pakvietimai platinami, nueikime ir įsi-gykime.

Pakvietimų galima gauti abiejose klebonijose ir pas daugelį kitų platintojų). Turėsime progos pamatyti gražią meninę programą ir finansiškai paremsime jaunimo veikimą. Neskaitant jau to, kad tai yra proga susitikti, paminėti Motinos Dieną, pasimatyti pasikalbėti ir lietuviškomis nuotakomis pagyventi. Ateikite ir vaikus bei anūkus atsiveskite kartu.

Jaunimas yra mūsų tautos ir bažnyčios ateitis. Jaunimas, kurs dirba, dainuoja, šoka, mokosi, vaidina, rūpinasi lietuviškais reikalais vertas visų mūsų dėmesio.

Tad, gegužės 20, visi į jaunimo šventę. Ateikite. Lauksim.

Jaunimo Vardu

Dédé Juozas

JAUNIMO

SVENČIŲ
VIEŠPATIES
PALAIMOS
DAUG
LAIMINGŲ
METŲ,
DAUG SAULĘTŲ,
NORS IR RUDĖNANČIŲ
DIENŲ.

Žmogaus gyvenimas eina per audras bet eina į laimę, ar bent į jos jėškiojimą.

(Is vaidinimo)

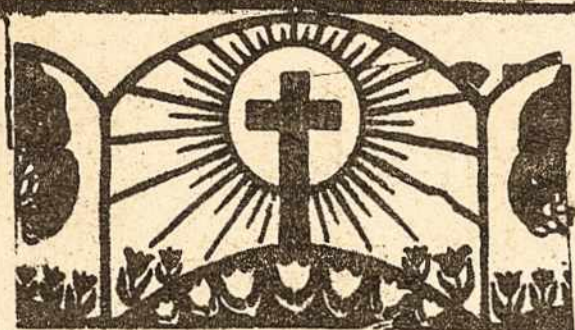
1979

Kviečiame visus lietuvius dalyvauti jaunimo šventės meninėje programoje, gegužės mėnesio 20 dieną 15 val., Seselių Pranciškiečių salėje.

Bus suvaidinta trijų veiksmy vaidinimas "ILGESIO PASAKA" (vaidinimas jau buvo pastatytas du kartu Urugvajuje ir vieną kartą Argentinoje).

Kartu bus ir Motinų pagerbimas.

Be artistų programoje dalyvaus "VOLUNGĖS" choras ir "RŪTELĖS" šokėjai.

MŪSŲ MIRUSIEJI

30 balandžio pasimirė daug vargų vargelių išvargusi, 76 metų kaunietė, Michalina ŽILINSKIENĖ.

Našlė nuo 20 metų, paliko du sūnus, Bronių ir Marijų, ir dukrą Leokadiją. Palaidota Šv. Petro kapinėse, V. Alpina. Septintos dienos Mišios buvo atlaikytos už ją V. Zelinoje, 7 gegužės, 20 val.

Jos pamaldumas, dosnumas, ligos ir vargai tebūnie jai amžinos laimės laidas.

LITUANIKA

Mūsų sodyba kas kartą vis labiau apgyventa lietuviais. Pasinaudodami nedarbo diena, į sodybą dviem "kombi" iš Vila Zelinos nuvyko visa eilė tautiečių: P. Trinkūnas, Angelika Triūbienė, Ona Guzikauskienė, Ksavera Petrokaitė, Angela Joteikaitė, p.p. Šimoniai, p.p. Petrokai, Vanda Krumzlienė, Siginolis šeima, p. Magdalena Vinkšnaitienė, Dédé Juozas ir pora darbininkų. Nuvykę jau rado p. Vinkšnaitį, kurs tvarko savo neseniai užbaigtą statytį vasarnamį. Visi nuvykusieji gėrėjosi, kad p.p. Vinkšnaičių namas labai gražus.

Sekančią dieną Sodyboje pasirodė p.p. Jodeliai ir Pranas Šukys. Taip pat atvyko Vytautas Tumas su šeima ir artimaisiais. Vieni važiavo dirbti, kiti pasilsėti. Tumai, talkinami artimųjų, apsodino visą savo sklypą gyvatvore. P. Guzikauskienė, talkinama tėvelio, tvarkė sklypą ir sodino medžius, P. Triūbienė matavo lovas ir skaičiavo kiek ir kokių pirkinių reikia svečių namui. Ponas Petrokas tvarkė svečių namo darželį, P. Šimonis taisė baldus, kitas stalius darė lentynas, Vinkšnaičiai dažė ir puošė savo vasarvietę. P. Jonas Jodelis rūpinosi vandens bako statyba, dédé Juozas ganė karves, moterys šeiminkavo, kiti ėjo pirkti vaisių, pieno, kiaušinių ir t.t. Net ir tie, kurie atvažiavo poilsiui neliko visai be darbo. To pasėkoje buvo labai gražiai nuvalyti svečių namo svejetainės langai. Atžymint darbo dieną vakare visi susirinko į piknikų namą – "Churraskui". Gegužės pirmosios vakare vieni grįžo atgal, kiti, išvažinėję per daug benzino, dar vieną naktį miegojo Lituaniškoje ir grįžo sekantį rytą. P. Jodelis ir P. Vinkšnaitis liko sodyboje.

Alfonsas Pranas PAUNKSNIS "ML" patvarus prenumeratorius, gyvena Agua Rasa (R. São José de Barreiro, 449). Širdies priepuoliu jis mirė, 44-metis, gegužės 4 dieną.

Po Šv. Mišių šeimos namuose – gausių giminių, bičiulių ir kun. Petro Urbaičio – buvo palydėtas į "Quartą Parada" kapines, gegužės 5 dieną.

Gedule paliko 72-metį tėvelį Praną, žmoną – Birutę, dukrą – Juzefą ir sūnų Morkų.

Ilsėkis ramybėje, mielas Alfonsai-Pranai. Mes Tavęs neužmiršim.

IDOMI PASKAITA APIE AMAZONIJOS TURTUS

"Pietų Kryžiaus" krašte 28 metus gyvenęs, apsiskaitęs net ir plačiai važinėjęs Amazonijoje – MELDUTIS LAUPINAITIS yra parašęs apie 1500 straipsnių Brazilijos laikraščiams, primindamas pavergtos Lietuvos "Kryžiaus kelią" ir išskeldamas lietuvių kalbos senumą ir svarbą.

Pastaruoju laiku jis kalbėjo apie Brazilijos sudėtingumą ir Amazonijos turtus São Caetano Administracijos mokslų Institute. Paskaitos pasiklausyti buvo susirinkę keletas šimtų studentų – iš Faculdade São Carlos, Taubaté, São Francisco ir Lorena.

Dalyvavo ir keli kunigai brazilai, tarp kurių ir kun. Petras Urbaitis.

Tos įdomios paskaitos kai kurios ištraukos buvo patalpintos São Paulo "FOLHA NORDESTINA", antrašte: *Escritor lituano ensaitece o Norte do Brasil*

Lietuviškai kalbanti

Vyrų - moterų - vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING

médica

HOMENS - SENHORAS

CRIANÇAS

nuo 8 iki 12 val.

Av. Eulina, 99 - V Sta.
Maria (skersgatvis ties nr
2214, Av. Deputado Emílio
Carlos - B. do Limão)

nuo 14 iki 18 val.

Rua Quartim Barbosa, 6
(paskutinė stotis onibus
Vila Santista Bairro do
Limão)

Tel 265.7590

SVEČIAS IŠ JAV-bių

Juozas Laurinaitis, iš Chicago, "Vyčių" ir "Šaulių" žymus veikėjas, šešias dienas lankėsi São Paule.

Jis aplankė ir "ML" redakciją ir užsisakė mūsų savaitraštį – jdomų ir kitų kontinentų lietuviams.

Juozas yra Meldučio Laupinaičio tikras brolis, nežiūrint dviejų raidžių – r, p – sumaišymo, pokarės laikais, Anglijoje.

Abu broliai susitarė ir atliko visas būtinas praktikas dėl rašomosios mašinėlės priedo (Supporte para textos em máquinas de escrever) ir patento – Brazilijoje pripažinto numeriu 5,801,227 – teisėtoperleidimo į Šiaurės Ameriką ir kitus anglų kalbos kraštus.

Kun. Kleb. Pranas Gavėnas, kiek sustiprėjęs Caraguatatuboje, grįžo parapijos būstinėn, R. Juatindiba 20, Pque. da Moóca, SP. (Tel.273-0338).

Jis nuoširdžiai dėkoja Jį atsimenantiems ir prašo ateityje Jo neužmiršti.

Trijų Sesučių Kutkaičių Regiono, Birutės ir Genovaitės, gyvenančių JAV-bėse ir Kanadoje, "M.L." naujausių prenumeratorių pavyzdys – teskatina dar daug ką iš S. Paulo ir apylinkų neatidėlioti savito vienintelio savaitraščio užsisakymo.

"M.L." yra geriausia dovana, nes Ji primena tuos kurie Ją kam nors užsako per išstisus metus.

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL – Inventário, Despejo, etc.

COMERCIAL – Falência, Concordata

Execução, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA – Imposto de Renda, ICM, IPI

KALBAMA LIETUVIŠKAI

ESCRITÓRIOS:

Rua Barão de Iguape, 212 - 4° and. s/45 – Liberdade
Horário: Das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 – Vila Zelina
Horário: Das 19:00 às 21:00

DR. ALEKSAS KALINAUSKAS
DR. PAULO KALINAUSKAS
ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divórcio, Processo Crime, Processo Trabalhista, etc.

Rua XV de Novembro, 244 - 4° and. conj. 9
Tel. 37-8958

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones:274.0677 - (Res.274.1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

BOM RETIRO

MOTINOS DIENOS proga, sekmadienį, gegužės 13 d., 10,30 val. Colégio S. Inês, Rua Três Rios, bus atmintos visos motinos ir močiutės.

Ypatingas prisiminimas, tačiau, eis labai nusipelnusiai tos apylinkės lietuviams a.a. ONAI KRIUKIENEI, jos mirties metinėse. Jos dukra Ona K. Bohutienė ir šeima užprašė Šv. Mišias ir kviečia gimines ir visus bičiulius pamaldose dalyvauti.

Kun. Petras M. Urbaitis

CASA VERDE

MOTINŲ PRISIMINIMAS

Praeitą sekmadienį per lietuviškas pamaldas prisiminėm gyvas ir mirusias motinas.

Sudėtinėse mišiose už motinas dalyvavo daug parapiečių ir kelias svečių.

Pono Alf. D. Petraičio vadovaujami (kuriam nuoširdus ačiū už vargoninkavimą) gražiai giedojo įprastas mišių giesmes, o pabaigoj gražiąją Marijos giesmę: "Sveika Marija, Motina Dievo".

Šio ML numerio
GARBĖS LEIDĖJA yra
Monika BARANASUSKIENĖ,

kuriai šią savaitę sueina 2 mėnesiai nuo mirties. Tegu jos dosni meilė lietuviškai spaudai būna žinoma visiems ML skaitytojams, tuo tarpu kai laikraščio Redakcija, atsidėkodama, kviečia mieluosius skaitytojus už ją pasimelsti ir jos neužmiršti.

IŠVYKA Į LITUANIKĄ

Gegužės 27 Lituanikoje įvyks svečių namo pašventinimas. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti. 10 val. 30 minučių bus namų pašventinimas ir apžiūrėjimas, 11 val. Šv. Mišios, 12 val. pietūs – "churrasco". Po pietų svečių namuose veiks užkandinė-kavinė. Lietuvių Katalikių Moterų draugija rūpinasi, kad kavinė visiems būtų jauki ir svetinga.

Jaunimas, artistai, choristai ir šokėjai intensyviai rengiasi jaunimo šventės programai. Šeštadienį prieš šventę, tai yra 26 gegužės, jaunimas vyks į Lituanišką atsikvėpti, pailsėti ir pabendrauti savo tarpe. Bus susitelkimas, Mišios, iškilminga vakarienė ir laužas. Po laužo nakvos Lituanikoje ir lauks pikniko. Dalyvauti gali visas lietuvių kilmės jaunimas. Užsirašyti iš anksto pas Andrių Valavičių ir Sandra Saldytę.

Svečių name daromi paskutiniai įrengimai, tvarkomi baldai, perkami indai ir baltiniai. Liepos mėnesį svečių namai bus pasirengę priimti svečius.

MOTINOS DIENA MINĖSIME

Sajungos - Aliança Lituana Brasileira

Salėje

GEGUŽĖS MĖN. 13 DIENA – SEKMADIENI, – 13 VALANDA

Rua Lituânia, 67 - Moóca

PROGRAMOJE: PIETŪS, MUZIKA, DAINOS, LOTERIJA

MOTINOS BUS APDOVANOTOS ROŽĖMIS

MOINHO VELHO

Gegužės 20 d., 12 val., Šv. Mišios už Motinas ir Močiutes – gyvas ir mirusias.

Prašoma užrašyti jų vardus.

Kun.P.M. Urbaitis

JAÇANA

Mišios už gyvas ir mirusias motinas bus sekantį sekmadienį (gegužės 13 d.) seminarijos kopyčioje 8,30 val.

Bus paduotas sąrašas vardams užrašyti.

MIŠIOS UŽ MIRUSIUS "VYČIO" IR "AUŠROS" CHORISTUS

Dešimtajai birželio Švč. Trejybės šventėje, buvusieji "Vyčio" choristai ruošia Mišias tiek už Vyčio, tiek už Aušros choro mirusius narius. Kviečiami Mišiose dalyvauti velionių giminės, pažįstami, bičiuliai ir visi tautiečiai bendrai.

Kad garbingasis Vyčio choras, gyvavęs nuo 1937 iki 1955 m. ir paskui persireformavęs į Aušros chorą, galėtų dailiai išpildyti giedojimą per minėtas Mišias, jo vadovai prašo visų choristų dalyvauti repeticijose, kurios yra daromos Šv. Kazimiero parapijos salėje, kas šeštadienį, 20 val., pradant nuo 5 gegužės.

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ LIETUVA

Endereço: Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.
Impressão: Rua Juatindiba, 28
Pq. da Moóca
03124 São Paulo, SP.

Diretor responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial

Administrador: STANISLAO ŠILEIKA

Metinė Prenumerata: 210 kr. – GARBĖS PRENUMERATA 1.000 kr.

Prenumerata oro paštu į JAV: 25 dol.

Prenumerata paprastu paštu į JAV: 20 dol.

Prenumerata oro paštu Europon: 30 dol.

Prenumerata oro paštu Pietų Amerikon: 17 dol.

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 18 dol.

Atskiro numerio GARBĖS LAIDA: 1.000 kr.

Atskiro numerio LAINA: 5,00 kr.

Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai (anúncios), nuo 100 kr. aukštyr pagal dydį ir dažnumą.

Čekius, pašto perlaidas ar administracinius laiškus rašyti "Stanislao Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra. Nepanaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį Redakcija neatsako.

Laikraštis spausdinamas pirmadienį.

Vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapių Redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.

KALBŲ LIETUVIŠKAI!

Paruošė: Alf. D. Petraitis

Teatre

Vaidinimas buvo taip nuobodus ir taip neįdomus, kad publika ėmė nerimauti. Niekas nesidomėjo, kas vyko scenoje.

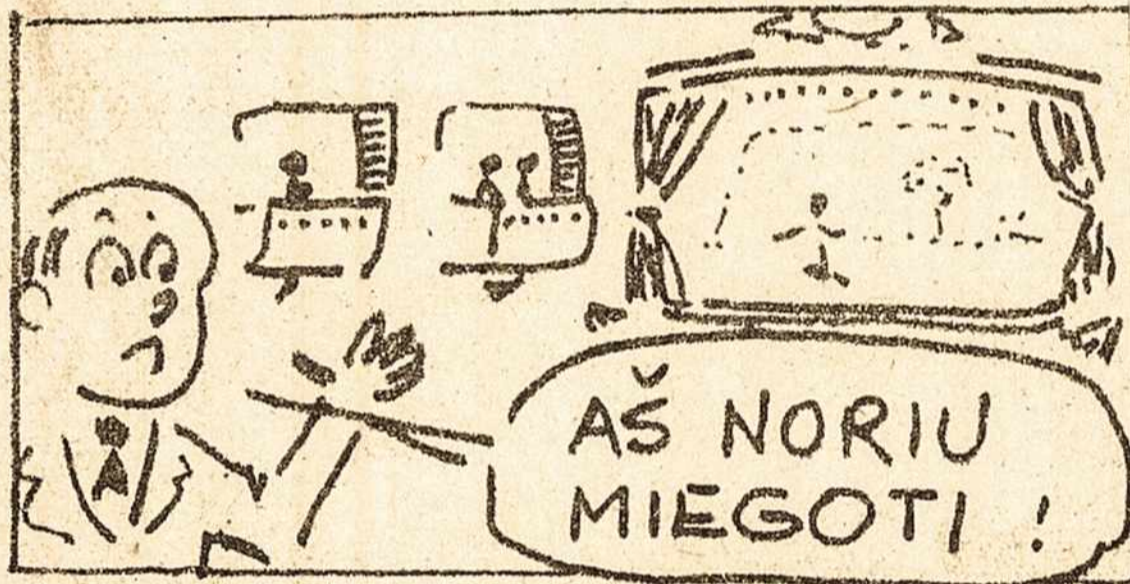
Staiga pasigirdo vienas balsas šalėje:

– Prašau užgesinti šviesas, nes noriu miegoti.

Tuoju kitas balsas iš kito kampo:

– Ne, prašau negesinti šviesos, aš skaitau laikraštį.

(E.)

Atsakyti – responder

1. Kas buvo nuobodus?
2. Koks buvo tas vaidinimas?
3. Ką darė publika?
4. Kas ėmė nerimauti?
5. Kas domėjosi scena?
6. Kas staiga pasigirdo?
7. Kur pasigirdo balsas?
8. Ko prašė tas balsas?
9. Kas po to atsitiko?
10. Ko kitas balsas prašė?

Prašau – peço, favor

Prašyti – pedir

Aš prašau

tu prašai

jis prašo

ji prašo

mes prašome

jūs prašote

jie prašo

jos prašo

ŽODYNAS

Teatras – teatro
nuobodus – cansativo
publika – público
nerimauti – inquietar-se
domėtis – interessar-se
scena – cenário
pasigirdo – ouviu-se
girdėti – ouvir
prašau – peço
šviesa – luz
miegoti – dormir
kitas – outro
kampas – canto, esquina
laikraštis – jornal
vaidinimas – peça teatral
neįdomus – não interessante
įdomus – interessante
niekas – ninguém
vyko, vykti – acontecer
staiga – de repente
balsas – voz
šalėje, salė – salão
užgesinti – apagar
noriu, norėti – querer
tuoju, tuoju – imediatamente
iš – de
skaitau, skaityti – ler

Iš sekancijų žodžių sudaryti daugiau sakinių – Formar mais frases

Koncertas	įdomus
kinas	nuostabus (maravilhoso)
teatras	neįdomus
vaidinimas	geras
susirinkimas	vidutiniškas (mais ou me- nos)

Pavyzdys – exemplo:

Ar vaidinimas buvo geras?

Taip, vaidinimas buvo geras.

Ne, vaidinimas buvo neįdomus.

Prašau klausyti (escutar, ouvir)

eiti (ir), stoti (levantar, ficar em pé),

tylėti (calar), tylos (silêncio),

jeiti (entrar), balso (voz, falar).

CURSO

AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA

C.P. 4121-01000 S. Paulo, SP